

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning
Kommunenheten
103 33 STOCKHOLM

Er dnr: Fi 2016/04014/IC
fi.registrator@regeringkansliet.se

Välfärdsutredningens delbetänkande Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78)

Trä- och Möbelföretagen, TMF, är möbelindustrins och den träförädlade industrins bransch- och arbetsgivarorganisation. Organisationens uppgift är att stärka företagens konkurrenskraft och verka för medlemsföretagens tillväxt. I samverkan med företagen arbetar TMF med branschutveckling, arbetsgivarfrågor samt kompetensförsörjning. TMF har ungefär 700 medlemsföretag som tillsammans sysselsätter ungefär 26 000 anställda. TMFs medlemsföretag är som huvudregel lokaliserade till mindre orter på landsbygden där de ofta är den dominerande arbetsgivaren. Många av TMFs medlemsföretag är betydande leverantörer av material och tjänster till offentlig sektor och deras försäljningar dit omfattas oftast av lagen om offentlig upphandling, LOU.

TMF har tagit del av betänkandet och vår bedömning är att utredningens analyser brister och att konsekvenserna av en ändrad lagstiftning, enligt TMFs uppfattning, riskerar att förorsaka betydande skador för både kvalitén i välfärden och i valfriheten för brukarna. Utredningens förslag innebär omfattande risker och inskränkningar för företagandet, företagandets villkor och synen på företagande som viktig samhällsaktör och som en nödvändig förutsättning för att Sverige ska klara av att finansiera den framtida välfärden.

TMFs uppfattning är vidare att utredningens uppdrag tar sin utgångspunkt i en felaktig verklighetsbeskrivning. Det måste även understrykas att det saknas empiriskt stöd för att privata aktörer levererar till lägre kvalitet än offentliga aktörer. Mycket tyder däremot på det motsatta. Utredningen fokuserar således på fel saker. Utredningens fokus borde istället handla om verksamhetens kvalitet och hur en så hög nivå som möjligt på denna skall uppnås. Samma krav bör härvidlag självfallet ställas på såväl privata- som offentliga aktörer.

Enligt TMFs uppfattning innebär utredarens förslag om ett i lag reglerat tillåtet rörelseresultat dessutom, ett direkt ingrepp i den grundlagsskyddade näringsfriheten. Av 2 kap 17 regeringsformen följer nämligen att begränsningar i rätten att starta och driva näring inte får införas. Denna princip kan kortfattat sägas innebära att alla regleringar på närings- och yrkesfrihetens område måste vara generella på så sätt att alla ska ha möjlighet att konkurrera på lika villkor under förutsättning att de i övrigt uppfyller de krav som kan ställas upp för just det yrket eller den näringsgrenen. Ett vinsttak för privat verksamhet inom välfärdsområdet kommer att slå ut etablerade privata företag och hindra nyetableringar inom välfärdsområdet och kommer att otillbörligt gynna offentliga aktörer som kan erhålla finansiering på annat sätt och som dessutom kan bedriva sin verksamhet

utan påtagliga risker för verksamhet existens. En offentlig aktörs verksamhet kan inte försättas i konkurs.

Det finns förvisso vissa möjligheter att inskränka näringsfriheten enligt 2 kap 12 § regeringsformen om det krävs för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse. Undantaget är endast avsett att användas för att tillgodose främst säkerhets-, hälsovårds- och arbetarskyddsintressen. Det kan inte anses vara förenligt med ett angeläget allmänt intresse att lagstifta om en begränsning av överskotten i privat verksamhet på välfärdsområdet som förutsättning för tillstånd.

TMF anser att utredarens fokus, för såväl offentliga som privata aktörer, borde ligga på noggrann tillståndsprovning, omsorgsfull tillsyn samt effektiva sanktionsmetoder mot de verksamheter som inte sköter sig. I dessa avseenden går det sannolikt att göra mycket åt regelsystemet.

Enligt TMF:s uppfattning präglas utredningen av ytliga ideologiska låsningar som begränsar möjligheten att hitta lösningar om hur välfärden skall stärkas. Skulle utredningens förslag bli verklighet kommer detta att leda till färre aktörer vilket skapar omfattande kapacitetsbrist inom välfärdsområdet. Valfriheten för brukarna kommer att minska och den begränsade konkurrensen kommer sannolikt att leda till lägre kvalitet och ökade kostnader inom välfärdsområdet. Det är vidare orealistiskt att tro att det allmänna skulle ha kapacitet att vara ensam utförare av tjänster i välfärdssektorn. Utredarens förslag kan även lätt sprida sig och appliceras på andra näringsfrihets- och äganderättsfrågor, som av politiska eller ideologiska skäl är aktuella för stunden.

Stockholm den 22 februari 2017

Trä- och Möbelföretagen

David Johnsson
VD